

עלי מרפא
שער הגליון
יין הונגרי
למעשה
בני היבלא

מחשבה מוקדת
נר נשמה
מי מנע ממך להתפלל
הפעולה המעשית שבשכל דקדושה
הסתכלת היום על השמים?

התורה הזמנית:

- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנך לנער
- שאל בני
- ה'לכה פטוקה
- שמיר ונספת צופים גם בימינו
- קשרי העצות שבלקו"מ
- קבע עצמך להתבודדות
- טענת המתאוננים
- סבלנות בחינוך
- לימוד התורה - שלך בכל עת
- פירות שמיטה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

תרקוד בכל יום

אם לא במעשה, לפחות במחשבה

יום ו' שם ה' תקצ"ג

ומעתה תגיל ותשיש בישועת ה', אֲשֶׁר
הַפְּלִיא חֲסֵדוֹ עִמָּנוּ, אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה נְזֻתָא מִימֵי
קֶדֶם. מֵאֵת ה' הָיְתָה זֹאת הַיְהוּה נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ,
שֶׁיִּזְכְּנוּ אֲנֵשִׁים כְּאַלֶּה, בְּדוֹרוֹת הָאֵלֶּה, לְדַע
מִנְפְּלְאוֹת נִרְאוֹת כְּאַלֶּה, שֶׁהֵם טוֹדוֹת עֲמֻקּוֹת
מְאֹד מְאֹד, נִמְשָׁכִים מִמְּקוֹד עֲלִיוֹן, נִרְאָא וְקוֹדֵשׁ
מְאֹד, וְהֵם נְעִימִים וְמוֹדֵקִים לְאֶזְן שׁוֹמְעֵת, לְאֶזְן
מִלִּין הַבָּחַן בְּאֻמָּת וכו'.

מָה אֲשִׁיב לָהּ כֹּל תַּגְמְלוֹהֶי עֲלֵי, בְּדָרְךָ זֶה יִבְלִין
לְהַחֲיִית אֶת עַצְמוֹ, לְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת,
אֲפֹלוֹ אִם יַעֲבֹר עֲלָיו מָה, חֵס וְשֵׁלוֹם.

וְגַם צְרִיכִין לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ, לְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ.
וְכִבְר אֲמֹרָתִי, שְׁצַרְיִין לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, וְתִבְדְּאִי
שְׂמֵעֵת זֹאת, וְעֲתָה חֲזוֹתִי וְדַבְּרֵתִי בְּפִי, כִּי לִפִּי
עֲצָם הַיְהוּהִים וְהַבְּלָבוֹתִים וְכו' הַעוֹבְרִין עַל כָּל
אֲדוֹד עֲתָה, אִין עֲצָה כִּי אִם לְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ
בְּכָל הַיּוֹם, וְלִרְקֹד בְּכָל

יוֹם בְּעֵבְדָא אוּ בְמַלְוֵלָא לְדַבֵּר עִם חֲבֵרָיו מְוָה,
אוּ עַל כָּל כָּל פְּנִים בְּמַחְשָׁבָה, אֲוֹן כְּאִרְט הָאֵם (וּבְכָל)
זֹאת וְכו' שְׂמַחְתָּ וכו'.
וְשֵׁלוֹם לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ה"ג	משנה ברורה ח"א	דף היומי בימות	עלים להרובה
שבת	יב	צנ:	קו	סג:	צו	תלט
א	יג	צה:	קז	סג:	צז	תמ
ב	יד	צד:	קח	סח:	צח	אמת
ג	טו	צה:	קט	סח:	צט	תמב
ד	טז	צו:	קי	סח:	ק	תמג
ה	יז	צז:	קיב	סח:	קא	תמד
ו	יח	צח:	קיב	סח:	קב	תמה

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן ב"ה

לסמן את המטרה

אנשים רבים יוצאים לדרכם בחיפוש אחר הצלחה. מעטים מאוד מגיעים לשם. רובם נתקעים, מתקדרים ונושרים בעיצומו של מסע. הסיבה: מלכתחילה לא סומנה המטרה.

הפנימי של כל יהודי. ומכאן ממש הוא אמור לכוון את עצמו כל העת לקראת המטרה. בכל פעולה, בכל דיבור ובכל מחשבה.

ומתוך הדיבור הזה, מתוך נקודת המרכז הזו,

יש בעולם כל כך הרבה יהודים כבויים, למרות ועל אף שהם לומדים, מתפללים, עושים מצוות. הסיבה פשוטה. חסר להם כיוון.

שופעים ויוצאים כל דברי הצדיקים. על הנקודה הזו הם מדברים, על ה'אנכי השם', אהבת השם, יראת השם, התפעלות, נקודות טובות, חיות, דבקות. כל הגוונים הללו הם ביטויי הנשמה הפנימית אשר היא ורק היא מסוגלת לשמר את שלהבת ליבו של יהודי דולקת, בוערת, עולה מאליה. שואפת תמיד לקראת מטרה שיש בה ממש. ומי שבליבו יוקדת נקודת ה'אנכי', שום רוח וסער של עולם הזה, אינה יכולה לו.

לב דולק

פרשת השבוע מוכתרת בשם 'בהעלותך', והדבר פלא. כל אותה העלאת עליה מצווה אהרן הכהן, אינה אלא פרט אחד מתוך מצוות הדלקת נרות המנורה הטהורה במקדש. כמו תאמר, בשעה שאתה עושה כך וכך, שים ליבך להקפיד על כך וכך. ועל הפרט הזה נתקנה פרשה שלימה, מדוע.

אלא לומר לך. כדי להדליק בעולם את נרות הנשמה, לגרום לנפש יהודית לדלוך חרף רוחות הפרצים של תעתועי הדימיון וההבל, נדרשת 'העלאת הנרות'. ה'בהעלותך' הוא המכוון. יודע אתה יהודי, מדוע יש בעולם כל כך הרבה יהודים כבויים, למרות ועל אף שהם לומדים, מתפללים, עושים מצוות. הסיבה פשוטה. חסר להם כיוון, חסרה להם ההכרה הבהירה לאן כל זה אמור להוביל. לאן המצוות, הלימוד, והמעשים הטובים, אמורים להמריא. כדי להצליח בדרכו, מוכרח היהודי להיות מכוון תמיד לקראת מעלה, להבין ולדעת שיש מטרה למעלה ממטרה ותכלית למעלה מתכלית. ועל כל זה לומדים אך ורק בשיעור הראשון "אנכי השם אלוקיך".

מי בעולם אינו מחפש הצלחה. כולם מחפשים, אך לא כולם ממש מוצאים. רוב בני אדם יצאו אי פעם אל הדרך לקראת הצלחה כלשהי. חלקם עשו זאת על מנת להביא לבינם פרנסה בכבוד, אחרים כדי להשיג תהילה, הון ואושר. הצד השווה שבהם, שבנקודה כלשהי בדרכם הם נתקעו. לא הצליחו להמשיך ולהגשים את החלום.

בחיים, יש מצליחים ויש נכשלים. ואין זו רק תוצאה אקראית. על-פי-רוב, ההצלחה כרוכה בסימון ברור מאוד של מטרה. אנשים רבים יוצאים אל דרכם מתוך רצון להגיע ליעד כלשהו, אולם את אותו יעד נכסף ונחשק מעולם לא סימנו. צעדו, אך לא לקראת כיוון מסוים. התוצאה בדרך כלל, בהתאם. ההצלחה כרוכה ללא ספק בהכרה ברורה ובהירה של המטרה.

השיעור הראשון

את התורה ואת העבודה והאמונה, אנחנו אמורים לחפש לפחות כפי שבני אדם להוטים למצוא עבודה טובה ששכרה בצידה, ורווחיה נאים, וכל טובות שבעולם בצידה. הרבה יוצאים אל הדרך הזו, הרבה מאוד. אך מעט מדי מגיעים. על כך אמר קהלת: "אדם אחד מאלף מצאתי" - 'בנוהג שבעולם אלף נכנסים למקרא אין יוצאים מהם להצליח שראוייה למשנה אלא מאה, ואותם מאה שנכנסו למשנה אין יוצאים מהם לגמרא אלא עשרה, ואותן עשרה שנכנסין לגמרא אין מצליח מהם אלא אחד להוראה' (רש"י שם, וילקו"ש ירמיהו, ל"א).

לכל הנושרים במחצית, שליש, או רביע דרכם, יש סיבה אחת משותפת. הם אינם זוכרים או שמעולם לא שמעו את השיעור הראשון. אז, באותו שיעור הונחלה המטרה, הושרשה הכוונה הפנימית שחיבת לפעום לאורך כל הדרך לקראת המטרה. לתורה הקדושה יש תכלית, יש יעד, ומי שהמטרה הזו ניצבת כל העת לנוכח עיניו, הוא ורק הוא מסוגל כל העת לצעוד בכל מצב לקראת היעד הנחשק. לדלג על מכשולים ולמצוא בכל פעם פתרון ועצה, איך להתקדם עוד יותר לקראת ההצלחה האמיתית.

השיעור הראשון של כלל ישראל, מתומצת בדיבר הראשון מעשרת הדיברות "אנכי השם אלוקיך". שמענו אותו ממש כעת, בחג השבועות. זו המטרה. וסביב הכיוון הברור הזה, אמורה הנפש וכל כוחותיה להתרכז. ה'אנכי' הוא נקודת המרכז של עולמו

למה לא התפללת על זה?!

באופן כללי, יוצא שיש אדם שיש לו דרגות גבוהות... הוא הולך לשדה... אבל: כשהוא מגיע הביתה - הוא נהיה בכעס... למה? כי הוא לא יודע ששלמות התפילה זה כשהיא בבחינת 'בית'. הוא לא יודע להכניס את ה' יתברך לחיי היום-יום שלו.

ידוע הסיפור של של רבינו, שאמר לביתו מרת שרה: "למה לא ביקשת מהשי"ת שישלח לך משרתת כזו שלא תצטרכי לריב איתה...?! "הרי רבינו היה יכול לומר לה למשל: 'למה את צועקת על המשרתת', אך לא! השאלה הייתה לא היא לא התפללה על זה...! רואים שרבינו נקט בלשונו דווקא שהסיבה שהיא צועקת על המשרתת היא דווקא מחמת שהיא לא ביקשה על זה מהשי"ת!

כך גם אמר ר' נתן: "היכן שאני רואה חיסרון - או שבכלל לא ביקשו מהשי"ת על עניין זה, או שביקשו רק קצת".

"היכן שאני רואה חיסרון..." אדם צריך שידע: למה יש אצלי את החיסרון הזה - כי אני לא מבקש על הדבר הזה! על הדבר הזה עוד לא ביקשתי מהשי"ת!

אדם לפעמים רב עם מישוהו, מדבר על מישוהו, רח"ל אדם נכשל. הרי אנו יודעים, זה דבר נורא. עונש הצרעת בא מדיבורים פגומים, משלון הרע. אמנם כיום אין צרעת, מכיון שהשי"ת לא מעניש עם דבר כזה שצריך כפרה וקרובן, שהרי היום אין לו איך להיטהר.

אבל: אומר המדרש על הפסוק 'שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו' - שכשהוא שומר על פיו - הוא שומר על נפשו מצרעת.

נמצא שבנפש כן שייך בימינו צרעת. אלא מאי? האדם לא מרגיש את זה. הגוף - על פניו לא מקבל היום צרעת, אבל הנפש - היא כן מצורעת.

נמצאנו למדים שיש הרבה דברים שהאדם כלל לא מרגיש אותם, אבל רבינו רוצה שאת הכל תכניס הביתה - אל התפילה. שם תגלה את הדברים הנסתרים שלך.

בירור מהות השכל שבנל דבר

בעולם העשייה, וצריך לדעת שפעמים תחילת ה'למעשה' הוא לשנות את ההשקפה וההסתכלות שיש לנו על כל דבר.

זהו העבודה הראשונה בכל דבר, להסתכל נכון על כל דבר, מעל ההרגשות של הלב. וכשיהיה חזק לחשוב בשכלו מחשבות נכונות, יוכל להתקדם בהמשך להתבונן בהם יותר עד שישפיעו עליו בפועל ממש, לחיות על פי אותם מחשבות. אך דבר ראשון יש לתקן טעויות של חשיבה, וזה בעצמו נקרא 'למעשה', ששבר את כח הדמיון המוטעית שלו. כי לפני שעושה פעולה זו, יהיה מאוד קשה להתגבר על יצר הרע ועל נסיונות.

א-א- כל דבר שאדם פוגש, רואה או שומע, תיכף הוא מתחבר לדבר על ידי הרגשות הלב שלו, אוהב, מפחד, דואג, כועס וכו'. וזהו מחמת שיש באדם 'כח מדמה' שהוא מדמה לאדם דמיון מסויים ועל פי זה הוא מרגיש הרגשות.

א-ב- צריך האדם להרגיל את עצמו בכל פעם שעולים בליבו הרגשות חזקות, להעלות אל השכל, לנתק את רגשות ליבו, ולחשוב בדרך של שכל, מהו האמת של אותו הדבר.

א-ג- הלב אינו מניח לאדם לחשוב מחשבה אמיתית בשכל, וזאת מחמת שהאדם מפחד לברר לעצמו מהו האמת השכלי של הדבר, כי אז יצטרך לעזוב את הרגשות הדמיון, וזה קצת קשה. נוח לו לאדם להשאר עם הרגשות הלב, למרות שהם הרגשות קשות של כעס ועצבות.

א-ד- למרות שהיה רוצה להחליף הרגשות ליבו הרעים להרגשות טובות יותר, אבל היה מעדיף שזה יקרה מעצמו, קשה להתאמץ להחליף הרגשות, וקשה שבעתיים, לחיות בהרגשה שהאמת שונה ממה שמרגיש בליבו.

א-ה- כתבנו ענין זה דווקא במדור הנקרא 'למעשה' - כי רבים טועים לחשוב ש'למעשה' הכוונה לעשות משהו בפועל

נצור לשונך הלכות רכילות

איסור רכילות ואופני איסורו

א. רכילות פירושו דיבור הגורם שנאה בין שני בני אדם, בדרך כלל כשהרכיל מספר לשומע שהאדם שעליו מדבר רכילות דיבר עליו לשה"ר או עלה לו עוול, הסיפור גורם שהשומע ישנא אותו האדם.

ב. איסור רכילות מתחלק לשלשה חלקים:

1) איסור דיבור רכילות: מצות לא תעשה שנאמר 'לא תלך רכיל בעמך', מלשון 'לא תלך' נלמד דגם כשהולך לראות או לשמוע מעשה חבירו כדי שיוכל לספר עליו, עובר על איסור. גם נשים חייבות במצוה זו, וצריך לחנך הילדים להזהר באיסור זה.

2) איסור שמיעת רכילות: מצות לא תעשה שנאמר 'לא תשא שמע שוא'.

3) איסור קבלת רכילות: מצות לא תעשה, שנאמר 'לא תשא שמע שוא'. ומכיון שמדובר באיסורי לאוין, גם נשים מזהרות בזה.

אז (קודם הסתלקות רבינו) ספרו אנשינו עמו והיו מתאנחים מאד כי מה נעשה ועל מי יעזב אותנו. והשיב רק אתם תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים פשרים. ולא פשרים בלבד אלא אפלו צדיקים וטובים תהיו: (חיי מוהר"ן רי"ח)

הליכות

שיחות ומנהגים

תפילה

אחד שאל למוהר"ן ת, אם עדיף להתפלל במהירות, כדי שלא יהיו לו מחשבות זרות. ענה מוהר"ן ת ואמר: "במהירות יכולין להתפלל כל התפלה במחשבת זרה אחת. אולם קשתתפלל במתינות, על כל פנים יהיו לך ביניהם גם מחשבות טובות".

במאמרם ז"ל שאמר: טוב מעט בכונה, מהרבה שלא בכונה, פירש מוהר"ן ת שיהא המעט בכונה, היא תוצאה מזה שאמר הרבה שלא בכונה, וזהו טוב מעט בכונה - מהרבה שלא בכונה. כי כשיאגיל עצמו לעסק בתפלה הרבה, אף שיהיה בהם הרבה שלא בכונה הראיה, יקרה שיתפלל מעט בכונה הראיה. אבל אם יאמר רק מעט, אפילו שלא יאמר אף מעט בכונה. על פן צריך לעסק הרבה בתפלה, כדי שיהיה למעט בכונה מבוררת - פתח הרבה שלא בכונה כאפט זין ארוים א מעט בכונה". שיח שרפי קודש

מוהר"ן ת אמר לענין עבודת התפלה: "אין צריכים לחזור על התפלה כמה פעמים כדי שייכל לבון היטב, אלא צריך להשתדל כמה שייכל לבון פרוש המלות, וללכת מתבה לתבה להלן" - "האטסט זאך פונקט ביי דעם ווארט? זאך איין עקשענען נאר דעם ווארט? גיי ווייטער!".

פעם בא אחד מאנ"ש אל מוהר"ן ת, ואמר לו בכאב שיש לו 'סורים' בתפלתו, מחמת שאינו יכול להתפלל ולומר תבה אחר תבה, מחמת שאינו יכול לבון היטב, ומחמת זה צריך לחזור על כל תבה כמה פעמים. אמר לו מוהר"ן ת: "וכי עבודה אחת יש לך לעשות? הלא כמה עבודות יש! אם אין לך הרגשה לחיות בתבה זו, תרגיש תבה אחרת. אם אינך יכול להתפלל, תוכל לומר תהלים או תפלות או עבודה אחרת".

יהיו כאן אנשים אחרים...

על אם הדרך נוסעת עגלה, בתוכה יושב רבינו ולצדו תלמידו רבי חייקל. רבי חייקל מביט ברבי, ומבחין כי עיניו הקדושות עצומות, סבור היה כי הוא מתמננם, ולא ידע כי רבינו שרוי בדביקות עלאית.

כשחלפו ליד כפר שבו התגורר קרוב משפחתו של רבי חייקל, ואף מקורב היה לרבינו מעט, נזכר רבי חייקל בענייתו המופלגת של קרובו ורחמיו נכמרו עליו, לפתע נצנץ בראשו רעיון. סימן לעגלון וזה היטה את המושכות לדרך צדדית.

שפע לברכה יהודים יושבים בעגלה באחת מעיירות אירופה

למערב! שפע לצפון! שפע לדרום!" רבינו שישב ליד השולחן, הגביה את מעילו והעיר לו בצחות: "חייקל, לי את תנן שפע..."

לא חלף זמן רב מאז עזבו את בית העני, וחבורת סוחרים גויים מתדפקת על הבית, כשעמם עגלות טעונות בסחורה. "אנו בדרכנו ליריד" שחו לבעל הבית, "שמא יש בביתך יין שרף, דג מלוח או עוגות? נשלם לך ככל שתדרוש". "אין לי מה להציע לכם", התנצל העני. הסוחרים לא ויתרו: "קח חמשה רובלים, צא העירה וקנה לנו דברי מאכל ומשקה".

לאחר שאכלו ושתו סיפרו לו: "מזה שנים מתאכסנים אנו בפונדק פלוני, אך לאחרונה איננו מרוצים ממנו. מעתה נתאכסן אצלך בנסיעותינו, ועבור שירותיך נשלם לך יפה".

כך הפך העני לפונדקאי הקבוע של חבורת הסוחרים, הללו ביקרו אצלו לעיתים מזומנות והשאירו לו סכומים הגונים ואף שקי תבואה וקטניות, אריגים וצמר, בהם סחרו. הוא מכר את הסחורות, ואט אט הפך לסוחר מצליח.

בתחילה נהג כל אימת שהגיע לשוק של ברסלב לבקר אצל רבינו ולקבל ממנו ברכת שלום ודברי אלוקים חיים, אך ברבות הזמן הפך לאדם טרוד מבוקר עד ערב, ושוב לא הופיע בבית רבינו ששכן מרחק פסיעה מן השוק.

יום אחד, בעודו נחפו לשוק, שמע לפתע קול קורא בשמו. הוא קפא על עמדו בראותו כי הקורא הוא לא אחר מרבינו - - -

כשנכנס אל הקודש פנימה, פנה אליו רבינו בתנוכה מגולה מתוך אהבה: "הגד לי, האם הסתכלת על השמיים היום?" מבוכה פשטה על פני הסוחר: "לא..."

ניגש עמו רבינו לחלון ואמר לו: "הגד לי, מה אתה רואה?", "אנשים, עגלות, סוסים..." ענה הסוחר, "היודע אתה? בעוד חמישים שנה, כל מה שעניין רואות עכשיו, לא יהיה עוד. יהיו כאן אנשים, עגלות וסוסים אחרים, וגם אני ואתה כבר לא נהיה כאן. אם כן, שואל אני אותך: מדוע אתה כה טרוד שאין לך אפילו זמן להסתכל על השמיים?!"

אחר פנה רבינו אל רבי חייקל שהיה נוכח שם: "ראה מה גרמת לו עם השפע שלך..."

הבין רבי חייקל, כי נסתרות דרכי הצדיקים, וראיתם אינה כראיית אנשים מן השורה.

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ה - התורה הזמנית - מאמר ה' ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[א] פי צריף כל אדם להוציא את עצמו מהמדרמה, ולעלות אל השכל. וכשנמשך אחר המדרמה, זה בחינת שרירות לב, שהוא הולך אחר המדרמה שבבלב. וכשיצא משרירות הלב, ומשבר לבו האבן זה בחינת 'שמיר', שעל ידו נקנע האבן, ואינו הולך אחר תאוות המדמיות, והולך אחר השכל:

וכל זמן שלא הוציא שכלו אל הפעל שלא השתמש בשכלו עדיו אז אצלו השכל בכה. אף על פי שכבר שבר המדרמה, אז נתקומם תכונת שכלו. פי 'בשעה קם, זה נופל' (מייבא ברי"י ריש פרשה תולדות), אבל השכל עדיו בכה. ואחר כך כשהוקר בשכלו ומשתמש בו, אז השכל בפעל. וזה בחינת 'נפת צופים', בבחינת (שיר השירים ד'): 'נפת תטפנה שפתותיך' שהוציא מתיקות שכלו מבין אל הפעל. [וזה: 'שפתותיך', הוא בחינת מוציא מבין אל הפעל, שהוא בחינת הדבור]:

ואחר כך בשמשיג בשכלו כל מה שיש ביד אנושי להשיג, אז שכלו שב שכל הנקנה. כמו שכתבו המחוקקים, שיש שכל בכה, ושכל הפעל, ושכל הנקנה. ועקר קיומו של אדם לאחר מיתתו, אינו אלא שכל הנקנה. וזה השארותיו לאחר המיתה. וזה בחינת אמנה, פי אמנה לשון קיום דבר, פי שכל הנקנה, הוא קיום של אדם לאחר מותו. ושכל הנקנה נקרא, מה שאדם יודע הרבה דברים בידיעה אחת. פי קדם צריף לידע הרבה הקדמות קדם שידע איזהו דבר, ואחר כך בשמשיג את הדבר, משליף הקדמותיו, ויודע את הדבר בידיעה אחת. ועקר המעיין החכמה מן המקדש יצא, פי שם היו מקריבין הקרבנות, שהם הבהמיות ובה הדמיון. כמו שכתוב (תהלים נ"א): 'זבחי אלקים רוח נשברה' ששבירת הדמיון הם הקרבנות. ובשביל זה אמרו חכמינו, זרונים לברכה: 'כשחרב בית המקדש בטל השמיר וכו'. וכשיבנה בית המקדש, אז יתקום (יואל ד'): 'זמעון מן המקדש יצא':

ובסוף המאמר מובא עוד בזה (ש"ף לאות א): 'זבחי אלקים רוח נשברה' ששבירת הדמיון הם הקרבנות וכו' עין שם. וזה בחינת סמיכה על הקרבנות, פי הקרבנות מביאין מבהמות, שהם בחינת ב"ח המדרמה, פי הבהמה יש לה גם ב"ח המדרמה. וכשאדם הולך אחר המדרמה שבבלב, דחינו אחר תאוותיו, הם ושלום, שבאין מבין המדרמה זהו מעשה בהמה ממש, פי גם הבהמה יש לה ב"ח המדרמה. ועל ב"ח המדרמה שמשם נמשכין כל התאוות, על ב"ח הוא צריף להביא קרבן מבהמות, וצריף לסמוך עליו, ולהתודות כל חטאיו על הקרבן בשעת הסמיכה, ועל ידי זה נמשכין כל החטאים וכל ב"ח המדרמה על הבהמה, שהיא בחינת מדרמה פג"ל. ואחר כך: תבן לסמיכה שחיטה. ושחטין הבהמה לקרבן, ועל ידי זה נקנע ונשבר המדרמה:

כח השכל דקדושה האיר בבית המקדש

כמאמרים הקודמים נתבאר בכללות ג' המדרגות של השכל המבוארות כאן, ונבאר בזה נקודה נוספת, כי הנה רבינו מבאר את ג' המדרגות של השכל, בדברי המשנה בסוטה שמשחרב בית המקדש בטלו כמה דברים, ומהם השמיר ונופת צופים ואמנה, ומבאר שזה מרמז על ג' מדרגות השכל, ומבאר שיש בזה הדגשה יסודית שרבינו מדגיש ואומר שבעצם הכח של השכל דקדושה אינו קיים משחרב בית המקדש, והיינו כי באמת עיקר הכח לשבר את המדרמה ולעלות אל השכל דקדושה היו

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

"ישראל מחמת שהם משוקעים ורגילים כל כך בטוב על בן אין מרגישין כ"כ את שבח מעלת גדולת... על מה נאמר? גדולת השבח הקדוש הזה של 'אקדמות' שאומרים בשבועות. שיחות הר"ן, ונו

הזוכה: מאיר נתן ווייס תל אביב
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור ספרי רבינו

מהו "השלימות והמעלה

מכל המעלות", ו"עיקר

תכלית הטוב של

הנשמה?" עדיב

מקבלים בבית המקדש ע"י הקרבנות, שעי"ז היה נשבר כח הבהמות והיו זוכים למעיין החכמה והשכל דקדושה שנמשך מבית המקדש, וכפי שמתבארים הדברים בהרחבה בהוספות שבתוך התורה איך התיקון נעשה ע"י הסמיכה, ולכן שלשת המדרגות של השכל דקדושה שרמוזות בשמיר ונופת צופים ואמנה בעצם בטלו מעת חורבן בית המקדש.

לאחר החורבן זוכים לזה בכח הצדיק

אלא שאם כן מתעוררת השאלה איך כן נוכל לזכות לאור השכל דקדושה לאחר חורבן בית המקדש, והרי זהו עבודת כל אחד ואחד מישראל, כפי שהתחיל רבינו את המאמר שצריך "כל אדם" להוציא את עצמו מהמדמה ולעלות אל השכל, ומה נעשה כשאין לנו את בית המקדש.

והתשובה לזה מתבאר לאורך המאמר שבאמת יש כח לישראל להרים אחד את חברו, ושושן הכח הזה הוא בכח הצדיק שהוא זכה לזיכוק המדמה לגמרי, והוא יכול להאיר בנו את ההארה הזו של בית המקדש גם בעת הגלות, אלא שבזמן שביט המקדש היה קיים היה הדבר קל הרבה יותר, כי האיר בעולם מאוד אור השכל דקדושה, ועכשיו צריך יותר להתייגע בזה, אבל בוודאי שגם בזמן שאין לנו בית המקדש, יש לנו דרך לזכות לאור השכל דקדושה שהוא הדרך היחידה להתגבר על המדמה שהוא השורש של כל היצר הרע.

ובזה יתבאר היטב הלשון שהתחיל רבינו את המאמר "כ"י צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדמה ולעלות אל השכל, ולכאורה צריך להבין מהו הלשון כי שהוא בדרך כלל נמשך לדבר קודם, ובא לתת טעם וכדו', ומהו המשך העניין שעליו סובב הלשון כי וכו', אלא שזה גופא הכוונה בזה, שכיון שצריך כל אדם לצאת מהמדמה אל השכל, וכיון שמשחרב בית המקדש בטל השמיר ונופת צופים ואמנה על כן מוכרחים למצוא את הדרך להמשיך את מעיין החכמה גם בעת החורבן, שעל זה סובב והולך כל המאמר.

וזה מה שמבאר רבינו את ג' המדרגות של שמיר ונופת צופים ואמנה, כי אף על פי שהם בטלו, אבל הנקודה עצמה קיימת, וגם היום צריך לזכות אל השכל דקדושה באותם אופנים ובאותו סדר, וזהו ג' המדרגות שיש בזה כפי שכבר נתבאר באריכות.

הטעם שמביא רבינו מדברי המחקרים

והנה רבינו מביא בזה את ג' המדרגות של השכל מדברי המחקרים, ובוודאי אין הכוונה למחקרים הפילוסופים אלא למחקרים הראשונים שעסקו בדרכי החקירות, [והכוונה בזה לכא' לדברי הרמב"ם בשמונה פרקים וכן לספר של תלמיד רבינו יונה], ולכאורה הדבר פלא מה שמביא רבינו מהמחקרים, שהרי רבינו הרחיק אותנו מאוד מספרי המחקרים אפילו מגדולי הראשונים, ולמה כאן הביא מהם, אלא שכיון שהנושא כאן הוא הביור של כח המדמה, מוכרחים להשתמש עם השמות של השכל כפי שהם בדרכי החקירה, שהוא עצמו בחי' המדמה.

ובאמת רבינו מלמד אותנו איך להסתכל על זה עצמו באופן של שכל, ולהבין שזה סדר של ג' שלבים, שהתחלה היא משבירת המדמה, היינו שבירת השרירות לב ע"י איזה אתערותא דלתתא של שבירת התאוה וליכך אחר השכל דקדושה, ואחר כך הוא מה שמתחיל להשתמש עם שכלו בפועל, היינו שלוקח שכל דקדושה שמלמדים הצדיקים, והוא משתמש עם זה בפועל בעבודת ה', וזהו נופת צופים כי זה עצמו עיקר המתיקות, כשזוכה להוציא לפועל נקודה של שכל דקדושה, והשלימות הוא בשכל הנקנה, וכפי שכבר נתבאר עניינו באריכות במאמרים הקודמים, [ובאמת גם הראשונים שכתבו הגדרות אלו לא כתבו בסדר זה של כל הג' שלבים, וסדר הזה הוא על פי מה שמתבאר בעץ חיים בסופו, והיינו שרבינו מברר בזה עצמו את בחינת המדמה ע"י פנימיות השכל דקדושה].

נדמה להם שפגלו מעבודת ה', וביאמת אין זה נפילה קלה, רק מן המדות שצריך לעלות ממדרגה למדרגה, ואז מתעוררין ומתגברין מחדש הקפלות, שהם התאוות והבלבולים והדמיונות והמחשבות והמניעות כ"ל.

כי באותה שעה הוא מרגיש ירידה נוראה, הנה נדמה לו שהוא עולה ומתעלה במעלות הקדושה, וכעת הוא רואה שבסך הכל נכנס לענן חושך וערפל, קודם כן היה באיזה מדרגה בקדושה, אחז במה שאחז, וכעת הוא רואה שנופל למדמה נורא שכזה, לריחוק נורא שכזה, ממש יעלו שמים ירדו תהומות.

דבר זה דורש הרבה חיזוק והתחזקות, לדעת ולהאמין שלא נפל כלל, אלא זה בסך הכל שלב נוסף בעלייתו אל הקדושה, ובסך הכל עושה חבלה בסטרא אחרא, דלא שריא לגד ענייה את החבלה שהיא נחבלת במעשה זה, עד יבוא גואל צדק נוראה עין בעין את אשר פעלנו בזה העולם בכל תנועה ותנועה, ובכל מחשבה דיבור ומעשה שעשינו למען שמו באהבה.

נ.ש.

א. וכן אם חיצוניות נשמתו הייתה בפנימיות מדרגה א, ופנימיות נשמתו היא בחיצוניות מדרגה ב, אז בשעת העליה עולה חיצוניות נשמתו להיות חיצוניות מדרגה ב, ופנימיות נשמתו עולה להיות פנימיות.

אבל באמת מבואר בתורה זו שמלבד שני מדרגות אלו שבכל עולם ומדרגה, יש עוד חלק שלישי והוא חיצוניות דחיצוניות, כי באמת בכל מדרגה יש שני חלקים והם נכללים זה בזה, אבל כשהאדם עולה למדרגה שמעליה, תחילה עליו להיות חיצוניות לחיצוניות, וכמו שאמר רבינו כמה פעמים במאמר זה: ופנימיות של תחתון נעשה לבגש וחיצוניות לחיצוניות עליין... והפנימיות של תחתון, נעשה חיצוניות לחיצוניות עליין... כלומר תחילה אינו נכלל במדרגת הקדושה של אותה המדרגה אלא עומד חוצה לה כלבוש ועטיפה.

מקום זה של חיצוניות דחיצוניות העולם הוא המדמה, שבאותה שעה שהוא עולה למדרגה היותר עליונה, הוא צריך לעבור דרך המדמה. על שלב זה אומר רבינו זב"ה טועין החסידים הרבה, שפיתאם

לכבוד מערכת עלה לתרופה מזה שנים רבות שאני מתקשה בענין החיצוניות והפנימיות שבתורה זו, שלכאורה בתחילה מבאר רבינו שהחיצוניות נשארית במדרגה שלמטה ורק הפנימיות עולה בכל פעם ואחר כך אומר שהפנימיות הוא תורה ותפילה והחיצוניות היא אכילה ושתייה, ובדבר זה ישנם הרבה קושיות ותמימות ואכמ"ל.

אבל שמעתי ביאור נפלא מאחד מחשובי אנ"ש, שיש שני מיני חיצוניות ופנימיות האחד הוא במדרגות, והשני הוא בנשמת האדם, כי לכל אדם יש את פנימיות נשמתו ואת חיצוניותה, ומלבד זאת בכל מדרגה יש שני חלקים, פנימיות וחיצוניות, ועל כן החיצוניות שבכל דרגה היא גבוהה יותר מהמדרגה שעליה.

והנה בכל פעם שהאדם זוכה עולה חלק אחד מנשמתו למדרגה שמעליה, והוא החלק שנמצא בפנימיות המדרגה שעליה, כגון אם פנימיות נשמתו עומדת בפנימיות מדרגה א, ואם כן חיצוניות נשמתו עומדת בחיצוניות מדרגה א, ואז עולה פנימיות נשמתו לחיצוניות מדרגה ב, וחיצוניות נשמתו מתקרבת להיות בפנימיות מדרגה

טעם גן עדן

חיזוק ללימוד ליקוטי מוהר"ן (יח)

העצות למעשה פועלות יותר כאשר מבינים קשרי העצות

א] במאמר קודם עוררנו על כך, שכל עבודה שרביז"ל דיבר איתנו לעובדא 'למעשה' מקבלת משמעות אחרת לגמרי אם למד והבין אפילו 'קצת' מקשרי הענינים.

וביאר עוד דוגמא: רביז"ל מגלה בתורה ב' שעיקר כלי זיינו של משיח הוא התפילה, ורביז"ל מקשר הענין לסוד גדול שנקרא 'נוקבא דפדשקא' שהוא נקרא 'חוטם העליון'.

והנה אם נסתכל רק על הצד המעשי של התפילה, אפשר להבין שרביז"ל בא לעורר על הכח העצום שיש בתפילה שמישיח יכבוש את העולם בתפילה. אבל אם ה'למעשה' הוא 'רק' עצם פועלת התפילה, למה היה צריך להזכיר את כל המושג 'חוטם', וכי רק בא לקשר מושגים קבליים עמוקים, בהכרח שכל העבודה 'למעשה' משתנה כפי הבנת קשר הדברים.

כי 'חוטם העליון' משמעותו - הרחמים הגדולים ביותר שיש להשי"ת שמשם נושב בעולם רוח של רחמים, שכאשר אדם משיג ומרגיש את אותם הרחמים אזי יש לו דביקות עצום בתפילה.

ב] ולכן, כאשר אדם ניגש לתפילה, מתוך הבנה קטנה בקשר הענין, ממילא התפילה שלו היא

הרימותי ידי אל ה'

יהודי חפץ לקיים את עצת רביה"ק ולקום בחצות. רצונות טובים יש לו, אולם למעשה הוא נרדם, קשה לו לקום, אין כח. לפעמים המניעות באות דווקא מבחוץ, מהבית, מהישיבה. בדרך כלל נוטה אדם להשכיח מליבו משהו שלא נראה באופק כאפשרי, בשביל מה לי לחשוב על זה וסתם להצטער. אולם רבינו מלמד אותנו להסתכל על זה אחרת. אם אינך מסוגל לקום, לפחות תחשוב על כך, תתגעגע, תכסוף. אם לא תדע שיש כזו עצה, איך תתגעגע לקיים אותה, ואם לא תתגעגע לקיים אותה גם כשאינך יכול, איך תוכל אי פעם לקיים אותה גם כשתוכל.

רבינו לימד אותנו על מעלת הרצון, הוא גילה לנו שיש עצה - להתגעגע, הכיסופים הם עצה בפני עצמם. כך אמרה גם בת המלך לשני למלכות (ספורי מעשיות מעשה א) 'תבחר לך מקום ותשב שם ותתגעגע'. אם אינך מסוגל להוציא אותי עדיין, אז פשוט שב ותתגעגע, תרצה ותכסוף להוציא אותי.

העצה הזו נאמרת לכל אחד מאיתנו, לרצות ולרצות ושוב לרצות, וכידוע אצל אנשי שלומינו, שאחת העצות העיקריות שעליהם נסובים הליקוטי מוהר"ן ושאר ספרי רבינו הוא עצה זו, כי רבינו מעורר אותנו בהם רבות לעבודת השם, אבל עדיין אנו איננו יודעים איך עובדים את השם, בדיוק לשם כך נכתבו ספרי רבינו, להורות לנו דרך ישרה בעבודת השם. אולם את כל הדיבורים והתורות הנוראות והנפלאות מחזיקה

העצה הזו נאמרת לכל אחד מאיתנו, לרצות ולרצות ושוב לרצות, וכידוע אצל אנשי שלומינו, שאחת העצות העיקריות שעליהם נסובים הליקוטי מוהר"ן ושאר ספרי רבינו הוא עצה זו, כי רבינו מעורר אותנו בהם רבות לעבודת השם, אבל עדיין אנו איננו יודעים איך עובדים את השם, בדיוק לשם כך נכתבו ספרי רבינו, להורות לנו דרך ישרה בעבודת השם. אולם את כל הדיבורים והתורות הנוראות והנפלאות מחזיקה

עומק הפרשה

לקרוע את השקר

יסור מאחרי ה' הוא מאבד את שכרו ויבוא על ענשו, לכן מבקש אותו רע פתח ועלילה איך להכניס בלב האדם דרך לסור מאחרי ה'.

לשם כך הוא ממלא את לבו במחשבות של יאוש, ומחליש את דעתו שבין כך ובין כך הוא כבר לא יזכה להגיע למה שהוא רוצה להגיע, ולפעמים אף מחליש אותו שבין כך ובין כך הוא כבר עתיד ללכת לשאול תחתית, ובלאו הכי הוא הולך ליפול בנסיונות, ומה תועיל לו עוד התגברות, שהוא צריך להתייסר בגינה כל כך.

טענות אלו אינם טענות של שכל והבנה, אבל גם לא דמיון בעלמא שהאדם יכול לפוגג אותו בקלות, הם כח עצום שהמשיך האדם בעצמו לתוך הסט"א רח"ל ע"י גגה"ב, ויש לה ממש כח למנוע אותו מהקדושה.

העצה לעמוד נגד כח נורא זה הוא האמת, לעורר בלבו את דעת הצדיקים, המלמדים אותו בתמימות ובפשיטות שאין שום יאוש בעולם כלל, ולעולם יש לו תקוה לחזור להשי"ת, וכל התנתקות קלה והרע חשובה לפני השי"ת לאין ערוך, כח זה של תורת הצדיקים המופלגים יכול לבטל רע זה, ואף לתקן פגם זה בשרשו, הכל על ידי שנאמין בהם, ונלך בדרך עצמתם.

(ע"פ ליקו"ה הל' שלוחין ג, לג)

איך להחזיר בבית קשר פנימי לערכי התורה והמצוות?

חז"ל (נדרים פא) ענו תשובה על שאלה זו 'מפני אין בניהם של תלמידי חכמים, תלמידי חכמים, מפני שלא ברכו בתורה תחילה'.

ומדברי ר' נתן (ברכת השחר ה', ברכת התורה א', נשיאת כפיים ה' ועוד) משמע שלא ברכו על התורה בשמחה ובחיות, והיינו שלא הראו שמחה וחדוות התורה.

יש אדם שכולו תורה, אבל אינו מראה שמחה וסיפוק בבית מכך שהוא לומד, פניו זעופות מתוך רצינות של תורה, וגם גוער בילדיו שמפריעים לו ללמוד וכו', באופן כזה הילד מתרחק מהרצון להיות כך.

יש אבא שמשקיע בתפילה, ובהשכמה וכו', אך אינו מראה את השמחה והחיות, וממילא הילד לא מתחבר לכך. לעומת זאת, אבא שמראה חדווה ושמחה מעניני קדושה, אזי הילד מתחיל לרצות דברים אלו.

טבע של ילד ואפילו של נער בוגר: לאהוב את מה שאבא שלו אוהב, ולכבד ולייקר את מה שאבא שלו מכבד ומייקר. אך כל זאת בתנאי שהוא רואה שאביו באמת חי וטוב לו מאותם דברים.

אנשים טועים בכך שחושבים שחינוך הוא רק להרגיל את הילדים ללכת בדרך טובה, עיקר החינוך הוא להחזיר בילד ערכים פנימיים של מה באמת חשוב בעולם, והיכן כדאי להשקיע.

והחלק העיקרי הזה בחינוך, אינו נעשה על ידי דרשות, ובוודאי שלא על ידי הוראות, אלא בעיקר על ידי הילד בעצמו שעוקב היטב אחר האבא, היכן העיניים של אבא נוצצות ובורקות, היכן הוא מתלהב, איזה דבר נותן לו את הסיפוק של החיים.

כל אחד בכל מצב רוחני בו הוא נמצא, יכול לעשות זאת, כולנו שמענו סיפורים על גדולי עולם ות"ח מופלגים או עובדי ה' שאביהם היו בעלי בתים פשוטים, אך אביהם היה מלא חיות, כשהיה חוזר משיעור בין מנחה למעריב, או אחר שחזר מתפילה בכוונה או שאר מעשה טוב אחר. כל יהודי יש לו דברים טובים שעושה, מצוות מיוחדות שנהנה מהם, כל אחד יש לו עניינים קטנים שבקדושה שאולי אי אפשר לספר אותם בהספד, אך הם נקודות קשר וחיבור עמוק של האבא לאידישקייט, והחכמה היא לספר על כך בבית לאשה ולילדים, בעיניים נוצצות.

היה לאבא תפילה טובה, כדאי לספר זאת בבית, איזה מתיקות יש בתפילה. אבא חזר משיעור דף היומי אפילו אם באמת היה קשה היום, שיכנס הביתה עם אור על הפנים, ב"ה למדתי היום תורה במסירות נפש, וכן על זה הדרך.

צריך לכך סבלנות, לא לדחוק את הילד: נו... מתי תתלהב אתה. אלא באמת להחזיר זאת בבית במשך שנים, פעם אחר פעם, וזה פועל עמוק עמוק אצל כל בני הבית בכל גיל שהוא, גם אצל בנים גדולים.

מהו הפירוש ללימוד תורה בכח?

כל אחד לפי דרגתו, בכמות או באיכות הלימוד, ויש שבשבים עיקר הכח הוא להתאמץ לשבת בבית המדרש בלי לקום, וללמוד מה שיהיה, העיקר לא לעזוב את הלימוד. [שעל זה רמזו חז"ל 'אם פגע בך מנוול זה משכחו לבית המדרש'].

יש כל כך הרבה מניעות המחשבה בלימוד, וכבר נתחילת הלימוד אני נזכר בכל מה שצריך לסדר, ובכל הדברים שצריך לספר לחבר וכדומה?

בתורה הקדושה יש כח של להכות ביצר הרע ולגרש מאיתנו את הרוח שטות שנכנס בנו, לכן הוא חסד מהשי"ת, שדייק בעת הלימוד מתעוררים במחשבתנו כל הבלבולים והשגעונות, הלחצים וכדו' כי הם באים עכשו לקבל תיקונם. ולכן דווקא בשעה שמתגברים הבלבולים, התיקון הוא 'תורה בכח', להתאמץ להמשיך. אל תשים לבך אליהם, אל תבהל, כי זה בדיוק הזמן 'להכות במשוגע ולרפאותו', על ידי שתתגבר ללמוד כפי יכלתך באותה עת [וכדוגמת מה

שמובא מהאריז"ל שבעת התפילה באים כל המחשבות לקבל תיקונם (נחת השולחן)].

בעת הלימוד יש כל כך הרבה חלישות הדעת ועגמת נפש מנך שאיני מצליח כל כך בלימוד, בפרט שאני רואה את חברי מצליחים יותר?

מחשבות אלו של חלישות הדעת, הם חלק מדרכי היצר הרע, להפוך את האדם למשוגע, על ידי שמתלבש במצוות להראות לו ריחוקו מהתורה, ובכך 'להטביע ולהשפיל את החן וחשיבות האמיתי שלו'. לכן אדרבה, עיקר התיקון לחלישות הדעת הוא ללמוד בכח בלי להתייחס למחשבות אלו. ובזה צריך להיות חזק לבלי להסתכל על שום הצלחות, לא שלו וק"ו לא של אחרים, שזה עיקר סיבת אובדן החשק, שחושב מהעבר, ובודק כל הזמן את מצבו ביחס לאחרים, כי העיקר לזכור שהתורה היא שמותיו של הקב"ה, ובכל לימוד מכים ומכניעים קצת משגעון היצר, 'כי עיקר הכנעתו של היצר הרע הוא על ידי התורה'. (על פי תורה א')

◆ בימים אלו, שימי ראש השנה הק' נראים באופק, קולות התותחים עדיין לא שקטו, ומי יודע מה יילד יום. עיני עמך בית ישראל המשתוקקים לקיים צוואת רביז"ל להתקבץ על ציונו הק' בחג הכסא - תלויות לאבינו שבשמיים שיחוס על עם קודשו ויסיר כל המונעים לעבודתו ית'. טייערער ברודער! אחים יקרים!! אל תחשו מתפילה ותחנונים! התפילות ודאי פועלות!

◆ מי שתוקף דרכו עומד לפוג, שיפעל מיידית לחידושו. לאחרונה ישנם שיבושים רבים בפעולות משרדי הפנים בארץ, והחכם עיניו בראשו.

◆ התורה הזמנית: בהשגחה נפלאה, בשיעורו הקבוע של הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א בו נלמדים תורות רבינו ז"ל על הסדר מעל 30 שנה, סיימו כעת (במחזור שני) תורה כ"ד, והחלו בלימוד תורה כ"ה - התורה הזמנית. השיעור - המאיר את דברי רבינו ז"ל באופן חי ומעשי - מתקיים מדי יום רביעי בביהמ"ד דחסדי ברסלב 'מאירת עיניים' רח' מנחם משיב 1 בירושלים, בשעה 21:30. בנוסף מתקיים שיעור יומי בעיון גדול בתורה הזמנית, אחר תפילת שחרית בנין החמה, מטעם חבורת 'מבקשי חיים'. לשידורים חיים ולכל שיעורי הגה"ח שליט"א, ניתן לחייג לקו הייעודי ב'קול הלשון': 03671116. שמעו ותחי נפשכם!

◆ הופיע! קונטרס משנה ברורה חלק א' (ב) בסדר 'העמוד היומני', לסדרי הלימוד עד סוף חודש אב. גבאי בתי כנסת, ניתן לפנות ל: 0527604839. נב. ניתן לשמוע שיעורים ב'עמוד היומני' בהלכה ב'קול הלכה': 072256666 או ב'קול הדף': 026400000.

י"ל ע"י מנון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למועדים בדוא"ר:
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערטת וסגרת מיד יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

ועל-כן הם בחינת שבועת הַהִרְוֹת, פי צְרִיכִין לְהֵאִיר בְּכָל מִינֵי הַשֶּׁקֶל שֶׁכְּלוּלִים בְּשִׁבְעַת שְׁמֹשֶׁת כָּל הַנְּפִילוֹת שֶׁעוֹלָם ח"ו בְּבִחִינַת פִּי "שִׁבְעַת יַפְלֵ צְדִיק וְקָם" פִּי כֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִקְרָא צְדִיק כְּמוֹ שֶׁפָּתַח "וְעַמְּךָ בְּכֹסֶם צְדִיקִים" וּבְפֶרֶט מִי שְׂרוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּבְהִכָּרַת שִׁיעוֹר עָלָיו כְּמוֹ וְכִמְה מִינֵי הַשֶּׁקֶל בְּכִי שְׂעוֹר, וְכֹל קְרִימֵו בְּכָל מִינֵי נְפִילוֹת ח"ו הוּא ע"י הַרְצוֹן.

אָבֵל אֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לָזֶה פִּי אֵם ע"י שְׁמֹקְשָׁרִים עֲצֻמוֹ לְצְדִיקֵי אָמֵת, פִּי רַק הוּא מְאִיר וּמְכַנֵּם הַקֶּחַ הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁה בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶפְלוֹ אֵם נֶפֶל ח"ו לְמִקּוֹם שֶׁנֶּפֶל, הוּא מְכַנֵּם בּוֹ גַם כֵּן שִׁיעוֹר בְּהַקֶּחַ הַרְצוֹן הַטּוֹב, וְע"י הוּא מְעַלְהוֹ מְשֻׁמָּד לְרְצוֹן: (ליקוטי הלכות, ספרות השו"ת, מד)

יהלום

הַכֹּלל הוּא הַרְצוֹן לָהּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה בָּא הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה:

(ליקוטי הלכות, ערב ג, ד)

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ בעיר בית שמש יצ"ו

הלכה פסוקה

דיני שימוש בפירות של שמיטה

אותם לבעלי חיים, או שאין במקום בעלי חיים כאלו - ראה לעיל אות א. לכן הרבה מחמירים בקליפות. תפוח. אשכולית. לימון [מה גם שיש להם שימושים שונים לבני אדם]. וכן יש מחמירים על קליפות: רימון. בננה. אמנם באלו לפעמים נשאר עליהם מגוף הפרי, ואז הם קדושים לכל הדיעות.

(ה) גרעינים, יש שהם קדושים והאיל וראוים למאכל בני אדם. כגון: אבטיח, מילון, דלעת [שראוים אחרי הקליה]. עגבניה.

(ו) אבל גרעינים שאינם ראויים למאכל, אינם קדושים, כגון: תפוח. אגס. משמש [גם החלק הפנימי שבתוך הגרעין אינו ראוי כיום לאכילה כלל]. שסק. תפוח ושאר פרי הדר. ענבים. אבל אם נשאר דבוק על זה שיעור הניכר של הפרי, הרי הם קדושים, כגון: אפרסק. שזיף. אבוקדו. תמרים. אמנם לאחר שהסירו היטב את הדבוק בהם, אף על פי שנשאר מעט ממנו ואין חושבים לאכול או למצוץ אותו, בטלה קדושתם ואין חיוב לטרוח ולהוריד יותר (משפטי ארץ פכ"ג ס"ז מהגר"ש"א).

(ז) העוקץ הנמצא בראש הפרי - אינו קדוש (משמרת השביעית פט"ז 46). בעז"ה בהמשך נבאר איך להתנהג עם שיירי הפירות הקדושים ומה נחשב לקלוקל והפסד ומה לא.

(א) כל עוד שהפרי ראוי לאכילת בני אדם - אסור לקלקל/להפסיד אותו אפילו כשאין מי שיאכל אותו. וכן אפילו אינו ראוי למאכל אדם אך ראוי עדיין למאכל לבעלי חיים, אסור לקלקלו. אכן אם אין הדרך לתת אותו לבעלי חיים, או שאין במקום הזה בעלי חיים כאלו שיאכלו אותו - אינו ברור לאיסור (בחזו"א י ד י ד"ה ונראה, התייר. אך למעשה בסדר השביעית אסר, וכן נהגו בביתו להחמיר. וכן אסר בשבט הלוי ב קצט. אבל הגר"ש"א בשלחן שלמה עמוד קפד - קפו, מתייר. והגר"ש"א התייר להפסידם בגרמא).

(ב) קליפות שראויות למאכל אדם אף על פי שיש שאין אוכלים אותם - הם קדושים, כגון קליפות: תפוח. אגס. אפרסמון. מלפפון. צנון. אתרוג [כיון שראוי למרוקחת]. וכל שכן: אפרסק. אפרשזיף. שזיף. שסק. עגבניה.

(ג) קליפות שבעצם אין אוכלים אותם אך נשאר דבוק על זה מקצת מהפרי [באופן הניכר] - הם קדושים. כגון: אבוקדו. אבטיח. קיוי. גזר. תפוח אדמה. קישואים. חציל.

(ד) קליפות שאינם ראויים למאכל אדם ולא למאכל בעלי חיים - אינם קדושים, כגון: אגוזים ושקדים. הקליפה היבשה של הבצל והשום. אך אם ראויים לבעלי חיים, הם קדושים. אמנם אם אין הדרך לתת

א. פירות שגדלו בשנת השמיטה בארץ ישראל - קדושים בקדושת שביעית. דהיינו שאף על פי שמוטר לאכלם [ולדעת הרמב"ן יש גם 'מצוה' לאכלם], מכל מקום התורה הגבילה את השימוש בהם, כלומר: אסור לקלקל פירות שביעית. אסור להשתמש בהם שלא בדרך שימוש הרגיל לפרי זה. אסור להאכיל אותם לנכרי. - כאשר יבואו פרטי דיניהם בעז"ה להלן. [וכן אסור לסחור בהם. ויש עוד כמה הגבלות, אך אינם מצויות כ"כ לרוב בני אדם].

ב. כל פירות הקיץ הנמצאים כעת, כבר גדלו בשנת השמיטה. אך לא כולם הם קדושים, וכדלהלן:

(א) פירות שגדלו בחו"ל או בחלקים מסוימים בארץ ישראל שאין בהם קדושת ארץ ישראל - הרי הם אינם קדושים כלל.

(ב) פירות שגדלו בארץ ישראל אצל 'נכרי' - נחלקו הראשונים אם הם קדושים. ובירושלים נוהגים מקדמת דנא כדעת הפוסקים שאין בהם קדושת שביעית, והחזו"א וההולכים בדרכו סוברים כדעת הראשונים שיש בהם קדושת שביעית.

(ג) פירות שמחלקים מ'אוצר בית דין' - קדושים בקדושת שביעית לכל הדיעות.

ג. איזה סוג וחלק מהפרי אסור להפסיד/לקלקל: